

Úvod do uměnovědných studií

Šárka Khandlová 439181

Masová kultura

V mé práci pohlížím na masovou kulturu jako na nástroj pro manipulaci s veřejností. Ohlížím se do minulosti a objasňuji nejprve pojem kultury jako takový a poté se dostanu k apsketům masové kultury a k aktuálním příkladům.

Kultura jako taková vznikla v období klasického středověku, ale datum jejího přesného zrodu není známo. Toto slovo vzniklo z latinského slova *cultura*, které v překladu znamená vzdělávání země. Nejprve byla kultura chápána jako vnitřní úsilí přetvořit lidské myšlení. Bylo všeobecně zažité bavit se o kultuře něčeho, například ducha, předků či rozumu. Tento zvyk se uchoval po několik dlouhých staletí. Adellengova definice tvrdí, že kultura je zjemnění a zušlechtění všech duchovních a fyzických aktivit jedince či celého národa. Na sklonku 18. století kultura vstoupila mezi vědeckou literaturu. Německý filosof Herder vidí kulturu především jako nástroj přizpůsobení jímž člověk nahrazuje svojí neschopnost sám přežít. Vysvětluje si jeho výrok tak, že společnost funguje na principu, že každý oplývá jinými znalostmi a umí něco jiného než ten druhý a tudíž dokážeme společně něco vybudovat a přežít. Herder také prohlásil, že výchovou se člověk polidšťuje, a že lidské vědomí se ztotožňuje s tím jazykem jakým člověk mluví. [1]

Pohonem mechanismu kultury je ustálování vzorů chování lidí, přičemž se zde počítá s lidskou tvárností. Kultura zahrnuje dvě třídy jevů, a to lidské chování a předměty, které jsou jeho výsledkem. Součástí kultury se nestane každé lidské chování, ale jen takové, které se stane obyčejem, tedy pravidlem, které vzniká díky schopnosti člověka učit se. Všechny kulturní činnosti produkované společností jsou naučené, schopnost instinktivního chování se bohužel pomalu vytrácí.

Masová kultura vznikla jako vedlejší produkt průmyslové revoluce. Od počátku jejího vzniku byla trnem oku intelektuálů, kteří ji neuznávali a nazývali ji hanebnou nebo vulgární (byla to pro ně kultura nejnižší úrovně). Kultura mas se především vyznačuje jako komplex zažitých norem a vzoru chování. Co chce v masové kultuře obstát musí být milionkrát ošahané a vyzkoušené aby se v tom nenalezlo pouze první zalíbení. Veškerá masová kultura je principiální falsifikací, slabší díla se inspirují v úspěšnějších, ale velmi často je spíše kopírují. Zrádosnost tohoto odvětví kultury spočívá v tom, že je všude kolem nás. Moderní člověk je obkloповán masovou kulturou denně aniž by měl na výběr. Divák nepřijde nikdy pozdě k představení, protože naskočí jako na kolotoč (na špek) líbivému kýči. Svěbytné lidské konflikty zcela vymizely a nahradily je senzace a šokující "true story". [2]

Klamavost masové kultury bych ráda uvedla na příkladu.

Deník Blesk, jsou nejznámější a nejpoživatelnější noviny v ČR. Denně si čte jeho články na internetu a v novinách cca 6 milionů lidí. Když si klient otevře stránky Blesku, tak jeho postřehu jistě neunikne obrovské černé písmo na černém podkladu s do očíbijícím cílem - snadná stravitelnost pro většinu populace. Je zajímavé, že přestože je tento deník nejproslulejší lživou publikací tak to čtenáře přesto neodradí od čtení. Líbivost kýče ve společnosti je zdá se víc než zřejmá. Funkčnost takového podniku spočívá vlastně v publikaci velkého množství nekvalitních a

irelevantních informací. Společnosti se pomocí masové kultury snaží vytvářet potřeby lidem, dřív než o nich vědí oni sami. Manipulující a fascinující vlastnosti masové kultury nechybí, jak daleko to ale až půjde ?

[1] KLOSKOWSKA, Antonina, *Masová kultura*. Svoboda 1967. 271 s. ISBN: 80-207-0296-2.

[2] ADORNO, Theodor, *Schéma masové kultury*. Oikoymenh 1981. 64 s. ISBN: 978-80-7298-406-0.